
**ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE
SREMSKA MITROVICA**

**ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA
STANOVNIŠTVA
SREMSKOG OKRUGA ZA 2012. GODINU**

Sremska Mitrovica, maj 2013. godina

U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zavod za javno zdravlje Sremska Mitrovica predstavlja regionalnu ustanovu za praćenje i analizu zdravstvenog stanja stanovništva kao i rada organizacije zdravstvenih službi u Sremskom okrugu.

Kao i prethodnih godina, u pripremi ove analize korišćeni su podaci sakupljeni redovnom zdravstveno statističkom evidencijom u skladu sa Programom statističkih istraživanja u RS, kao i pokazatelji populacionih istraživanja urađenih od strane Zavoda za javno zdravlje Sremska Mitrovica.

Analiza zdravstvenog stanja stanovništva Srema u 2012. godini ukazuje na to da su podaci slični sa podacima drugih okruga u Vojvodini, i da je determinisano aktuelnim demografskim, geografskim, kulturnim i tradicijskim specifičnostima, koje različitim mehanizmima utiču na zdravlje stanovništva.

Još uvek dominiraju hronična nezarazna oboljenja, jer je i nedovoljno razvijena svest građana o značaju prevencije istih oboljenja, za koje su odgovorni u većini slučajeva doprinosni riziko faktori a koji su rezultat navika i ponašanja koji utiču na zdravlje. Ti faktori su: pušenje, nepravilna ishrana, fizička neaktivnost, gojaznost i dr. Sve to ukazuje na stalnu potrebu multisektorske saradnje unutra celog društva, kao i na stalnoj promociji zdravlja, jer promocija zdravlja zahteva koordiniranu akciju svih zainteresovanih: vlade, zdravstvenog i drugih socijalnih i ekonomskih sektora, nevladinih i dobrovoljnih organizacija, lokalnih vlasti, industrije i mas medija. Zdravstvena zaštita je orijentisana prema pacijentu kao i očuvanju i unapređenju zdravlja stanovništva, a briga za zdravlje je obaveza celokupne zajednice.

Promocija zdravlja, zdravstveno stanje stanovništva kao i sve aktivnosti na njegovom unapređenju, prevazilaze zdravstvenu zaštitu u smislu da postaju tema za stvaraoce politike u svim sektorima i na svim nivoima i na taj način ih podstiču sve odgovorne činioce da budu svesni posledica koje njihove odluke mogu imati po zdravlje kao i da prihvate odgovornost za zdravlje. Analiza zdravstvenog stanja stanovništva predstavlja jedan od najrelevantnijih argumenata za evaluaciju efikasne implementacije zdravstvene politike ali i definisanih strateških opredeljenja u zdravstvenom i drugim sektorima u zajednici.

Demografski pokazatelji

Stanovništvo se razvija, i menja svoja strukturna obeležja pod uticajem brojnih faktora, i kao takva dinamična pojava se stalno menja, kreće. Prirodno kretanje stanovništva podrazumeva promene u ukupnom broju stanovnika kao posledica rađanja (natalitet) i umiranja (mortalitet). Broj rođenih je pozitivna, a broj umrlih negativna komponenta kretanja stanovništva.

Jedan od osnovnih pokazatelja demografske situacije jedne teritorije je **broj stanovnika**. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (Procena stanovništva na dan 30.06.2011.godina), na teritoriji Sremskog okruga živi 320.714 stanovnika. U ukupnom broju stanovništva ženski pol je zastupljeniji sa 51% učešća, dok je muški zastupljen sa 49%.

Važan indikator starosne strukture je i **zrelost stanovništva** koja govori o procentualnom učešću osoba starih više od 65 godina u ukupnoj populaciji i ukoliko je veća od 10%, stanovništvo je vrlo staro (prema kriterijumima Ujedinjenih nacija). Stanovništvo Sremskog okruga pripada vrlo staroj populaciji jer je udeo stanovništva starijeg od 65 godina u opštoj strukturi čak 15,7%.

Natalitet ili rađanje predstavlja broj živorođene dece na jednoj određenoj teritoriji u toku kalendarske godine. Stopa nataliteta je broj živorođene dece na 1000 stanovnika, i prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Srbije (Vitalni događaji, 2011), u 2011.godini stopa nataliteta iznosila je 8,0‰ i tumači se kao nepovoljna (povoljne stope su od 13 do 20‰).

Opšta stopa **mortaliteta** predstavlja broj umrlih na jednoj teritoriji na 1000 stanovnika i smatra se visokom ako je njena vrednost iznad 12‰. Na teritoriji Sremskog okruga, u 2011.godini, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Srbije (Vitalni događaji u Republici Srbije, 2011), ona iznosi 13,4‰.

Za analizu prirodnog kretanja stanovništva koristi se i **stopa prirodnog priraštaja** i predstavlja razliku između broja živorođenih i umrlih u određenom vremenskom periodu na jednoj teritoriji, izraženu na 1000 stanovnika. Za 2011.godinu, za Sremski okrug (isti izvor podataka) on iznosi – 5,4. Ta vrednost za Vojvodinu je - 5,5.

Tabela br 1. Broj porođaja prema zdravstvenoj ustanovi i mesecima

U 2012.godini, ukupan broj porođaja na teritoriji Sremskog okruga, bio je 1.647, od čega 1.536 u Opštoj bolnici Sremska Mitrovica, a 111 porođaja bilo je u vanbolničkom porodilištu Doma zdravlja Ruma. U tabeli br.1 prikazan je i broj porođaja po mesecima u toku godine.

Okrug/ Naziv ustanove	Ukupno	Ja n	Fe b	Ma r	Ap r	Ma j	Ju n	Ju l	Av g	Se p	Ok t	No v	De c
Dom zdravlja Ruma	111	16	15	9	2	7	8	8	9	12	12	5	8
Opšta bolnica Sremska Mitrovica	1536	12 2	98	127	12 1	12 5	11 4	14 5	15 1	15 2	13 9	12 0	12 2
Sremski okrug	1647	13 8	11 3	136	12 3	13 2	12 2	15 3	16 0	16 4	15 1	12 5	13 0

Tabela 2: Broj rođene dece prema zdravstvenoj ustanovi i mesecima

Na teritoriji Sremskog okruga, u 2012.godini, ukupan broj rođene dece je 1666. Od toga je 111 rođenih beba u Domu zdravlja Ruma, i to živorođenih, mrtvorodenih nije bilo. U opštoj bolnici Sremska Mitrovica, broj živorođenih beba je 1550, a mrtvorodenih je 5. Tabela 2. prikazuje stanje po mesecima tokom cele godine.

Okrug/ Naziv ustanove	Ukupno	Ja n	Fe b	Ma r	Ap r	Ma j	Ju n	Ju l	Av g	Se p	Ok t	No v	De c
Dom zdravlja Ruma	111	16	15	9	2	7	8	8	9	9	12	5	8
Živorodeno	111	16	15	9	2	7	8	8	9	9	12	5	8
Opšta bolnica Sremska Mitrovica	1555	12 4	99	128	12 3	12 7	11 4	14 6	15 5	15 2	14 2	12 3	12 2
Živorodeno	1550	12 4	99	128	12 3	12 7	11 4	14 4	15 5	15 1	14 2	12 1	12 2
Mrtvorodeni	5	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	2	0
Sremski okrug	1666	14 0	11 4	137	12 5	13 4	12 2	15 4	16 4	16 4	15 4	12 8	13 0

Tabela br 3: Broj porodilja prema zdravstvenoj ustanovi i starosnim grupama

Ukupan broj porodilja u 2012.godini, na teritoriji Srema je 1647 (1.536 u Opštoj bolnici Sremska Mitrovica, a 111 u Domu zdravlja Ruma). Tabela br.3.prikazuje uzrasnu dob porodilja.

Zdravstvena ustanova	Uzrast							Ukupno
	Do 15	16-19	20-29	30-39	40-44	45-49	50+	
Dom zdravlja Ruma	0	15	69	24	3	0	0	111
Opšta bolnica Sremska Mitrovica	4	89	929	495	19	0	0	1536
Sremski okrug	4	104	998	519	22	0	0	1647

Tabela br 4: Prekidi trudnoće

Kada se analiziraju prekidi trudnoće, njihov broj je 406, u 2012.godini, od čega je 348 u Opštoj bolnici Sremska Mitrovica, a 58 u Domu zdravlja Ruma-vanbolničko porodilište. Tabela br.4

Sremski okrug 2012. godina	Broj prekida trudnoće
Ukupno	406
Opšta bolnica Sremska Mitrovica	348
Dom zdravlja Ruma	58

Grafikon br. 1: Odnos porođaja i prekida

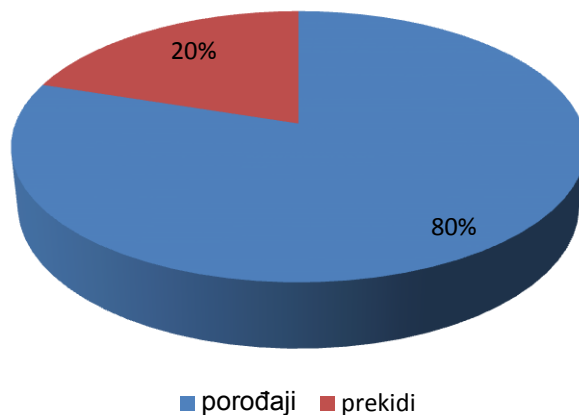

Tabela br. 5 Vitalni pokazatelji-Sremski okrug/2011.

Redni broj	Opštine	Broj stanovnika	Živorodeni		Umrli					Stopa smrtnosti odojčadi	Stopa prirodnog priraštaja	Prosečna starost s m ž	Očekivano trajanje života živorođene dece	
			broj	stopa nataliteta	ukupno		odročad		Lečeni pre smrti				muško	žensko
					broj	%	broj	%						
1	Sremska Mitrovica	80167	663	8.3	1124	14	-	-	1055	-	-5.8	42.2 40.7 43.7	70.10	76.34
2	Šid	34523	289	8.4	526	15.2	3	1	431	10.4	-6.9	42.6 40.7 44.3	69.70	76.25
3	Ruma	55343	426	7.7	834	15.1	2	0,4	740	4.7	-7.4	42.7 41.1 44.2	70.83	76.43
4	Indija	47818	366	7.7	593	12.4	4	1	493	10.9	-4.7	42.3 40.8 43.7	71.35	76.22
5	Stara Pazova	70333	586	8.3	754	10.7	2	0.3	676	3.4	-2.4	41 39.7 42.2	72.58	77.45
6	Pećinci	21437	173	8.1	278	13	-	-	244	-	-4.9	41.2 39.9 42.5	70.66	76.92
7	Irig	11093	77	6.9	191	17.2	1	1.2	166	13	-10.3	44.1 42.4 45.7	71.17	77.41
SREM		320714	2580	8.0	4300	13.4	12	0.4	3805	4.7	-5.4	42.1 40.6 43.5	71.37	76.96

Izvor podataka-Republički zavoda za statistiku, vitalni događaji/2011.

Prilikom izrade analize zdravstvenog stanja stanovništva koriste se i negativni pokazatelji zdravstvenog stanja stanovništva, a to su **mortalitet** (umiranje) i **morbidity** (oboljevanje).

MORTALITET

Mortalitet je negativna komponenta prirodnog kretanja stanovništva. Stopa mortaliteta je važan pokazatelj zdravstvenog stanja stanovništva i predstavlja rezultat delovanja bioloških, ekonomskih i zdravstvenih faktora. Takođe, kretanje stope mortaliteta, uz morbidity, služi za ocenu efikasnosti zdravstvene zaštite, kao i zdravstvene i socijalne politike zemlje.

Vodeći uzroci smrti odraslog stanovništva u Sremskom okrugu u 2012.godini su:

- Bolesti sistema krvotoka (54,38%)
- Tumori (19,68%)
- Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (7,06%)
- Bolesti sistema za disanje (4,12%)
- Bolesti sistema za varenje (3,06%)
- Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma (2,88%)
- Bolesti nervnog sistema (2,10%)
- Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (1,44%)

Najređi uzroci smrtnosti su:

- Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (0,03%)
- Bolesti izazvane drugim parazitima (0,03%)
- Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (0,05%)
- Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva (0,10%)
- Zarazne bolesti i parazitarne bolesti (0,20%)
- Tumori i bolesti krvotvornih organa i poremećaja imuniteta (0,23%).

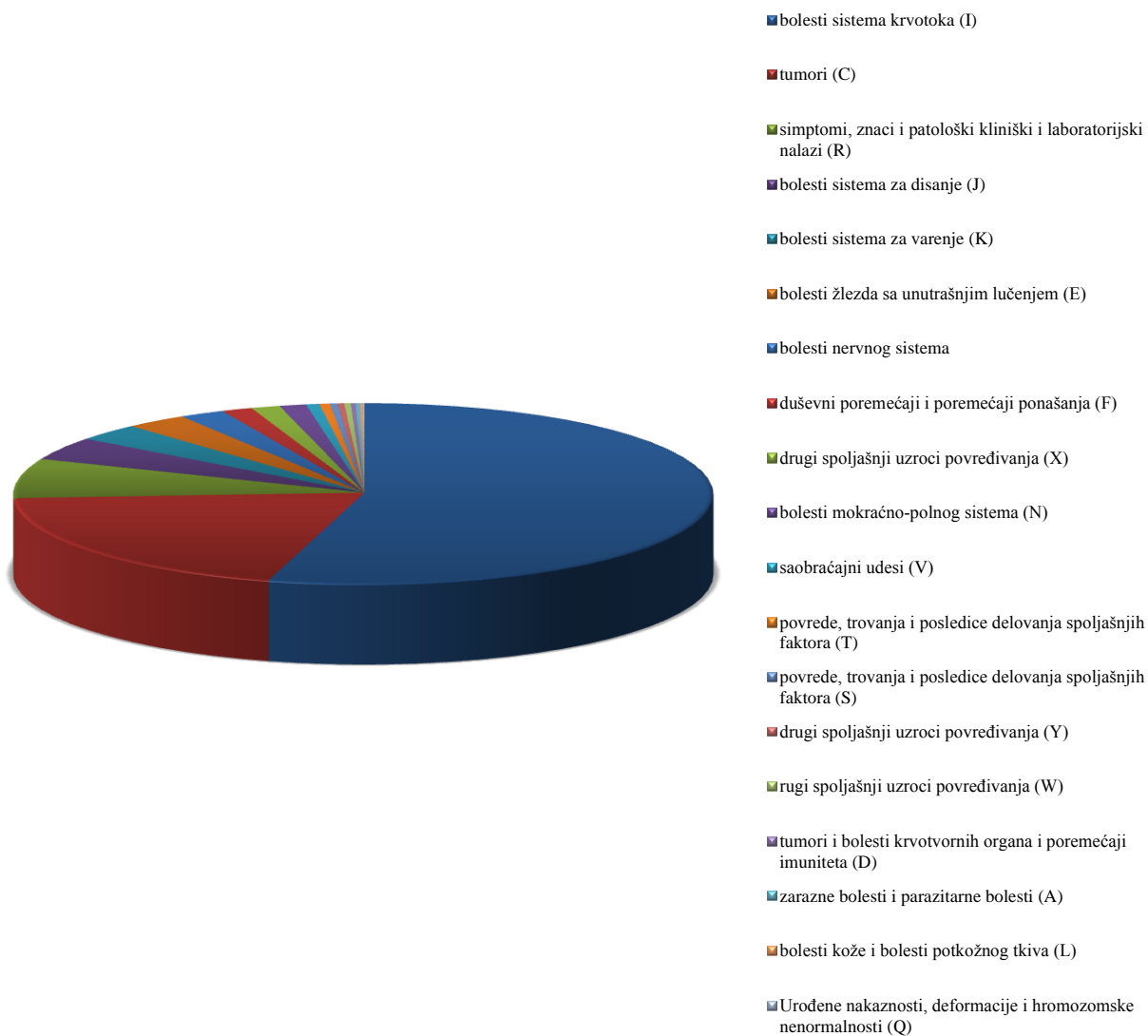
Tabela br 6.: Struktura mortaliteta u Sremskom okrugu

ANALIZA MORTALITET A U SREMU		2008		2009		2010		2011		2012	
Uzroci umiranja(prema grupama bolesti)		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
Bolesti sistema krvotoka (I)		264	64,25%	233	56,5%	227	54,82%	215	54,90%	215	54,38%
tumori (C)		7	%	7	%	6	%	1	%	0	%
		778	18,88%	831	20,1%	837	20,16%	775	19,90%	778	19,68%
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (R)		88	2,14%	243	5,8%	242	5,83%	139	3,50%	279	7,06%
Bolesti sistema za disanje (J)		95	2,31%	148	3,5%	153	3,68%	184	4,60%	163	4,12%
Bolesti sistema za varenje (K)		76	1,84%	99	2,4%	102	2,46%	125	3,10%	121	3,06%
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (S)		60	1,46%	49	1,19%	48	1,16%	59	1,40%	14	0,35%
Bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem (E)		152	3,69%	150	3,63%	168	4,05%	151	3,80%	114	2,88%
Bolesti nervnog sistema (G)		49	1,19%	51	1,23%	51	1,23%	65	1,60%	83	2,10%
Povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (T)		83	2,01%	78	1,89%	90	2,17%	81	2%	19	0,48%
Bolesti mokraćno-polnog sistema (N)		38	0,92%	41	0,99%	43	1,04%	46	1,10%	49	1,24%
Drugi spoljašnji uzroci povređivanja (X)		0	0%	3	0,07%	1	0,02%	1	0,02%	53	1,34%
Drugi spoljašnji uzroci povređivanja (Y)		1	0,02%	0	0,00%	1	0,02%	2	0,05%	12	0,30%
Zarazne bolesti i parazitarne bolesti (A)		18	0,44%	10	0,24%	8	0,19%	10	0,25%	8	0,20%
Tumori i bolesti krvotvornih organa i poremećaji imuniteta (D)		9	0,22%	15	0,36%	11	0,26%	13	0,33%	9	0,23%

Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F)	21	0,51%	66	1,60%	102	2,46%	124	3,14%	57	1,44%
Drugi spoljašnji uzroci povređivanja (W)	0	0%	0	0,00%	0	%	0	0,00%	12	0,30%
Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva (M)	1	0,02%	3	0,07%	4	0,10%	3	0,07%	1	0,03%
Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva (L)	2	0,05%	4	0,10%	6	0,14%	3	0,07%	4	0,10%
Stanja u porođajnom periodu (P)	1	0,02%	0	0,00%	0	%	0	0,00%	0	0,00%
Saobraćajni udesi (V)	0	0%	2	0,05%	0	%	0	0,00%	25	0,63%
Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (Z)	0	0,00%	0	%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Bolesti izazvane drugim parazitima (B)	0	0%	2	0,05%	5	0,12%	3	0,07%	1	0,03%
Urođene nakaznosti, deformacije i hromozomske nenormalnosti (Q)	1	0,02%	1	0,02%	4	0,10%	4	0,10%	2	0,05%
ukupno:	4120	100%	4133	100%	4152	100%	3938	100%	3954	100%

Grafikon br. 2 : Struktura mortaliteta u Sremskom okrugu za 2012.godinu

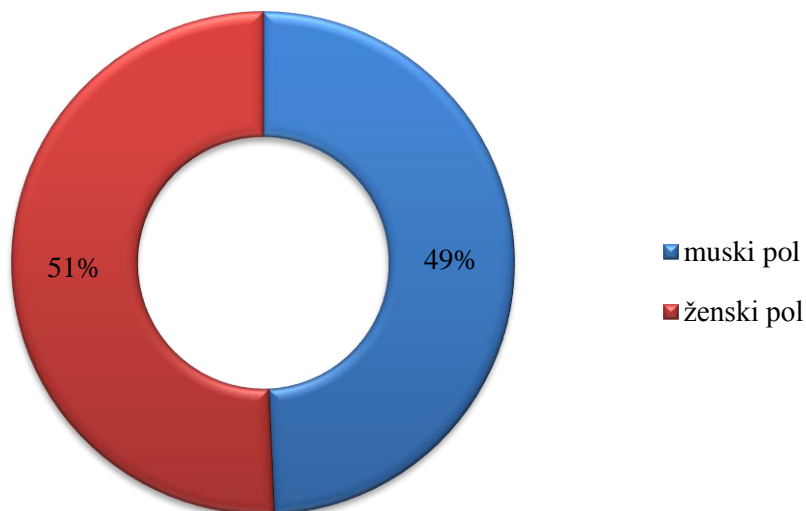
- U 2012.godini najveći broj stanovnika Sremskog okruga umro je od bolesti srčanog mišića-kardiomiopatije sa 16,26%, zatim od infarkta mozga 8,75%, hipertenzije 7,74%, karcinoma dušnika i pluća 4,86%, starosti 4,40%, akutnog infarkta srca 4,15% i hronične ishemijske bolesti srca 3,69%. (tabela br.7).

Tabela br. 7: Najčešće bolesti kao uzroci smrtnosti u Sremskom okrugu u 2012:

Šifre bolesti	broj umrlih	procenat
I42	643	16,26%
I63	346	8,75%
I10	306	7,74%
C34	192	4,86%
R54	174	4,40%
I21	164	4,15%
I25	146	3,69%
I50	134	3,39%
I46	122	3,09%
I64	63	1,59%
J44	60	1,52%
C18	60	1,52%
E10	58	1,47%
C50	54	1,37%
I61	52	1,32%
E11	51	1,29%
C61	49	1,24%
R09	41	1,04%
C16	37	0,94%
C20	36	0,91%
R96	35	0,89%
N18	35	0,89%
J96	35	0,89%
C25	34	0,86%
X70	33	0,83%
I70	58	1,40%

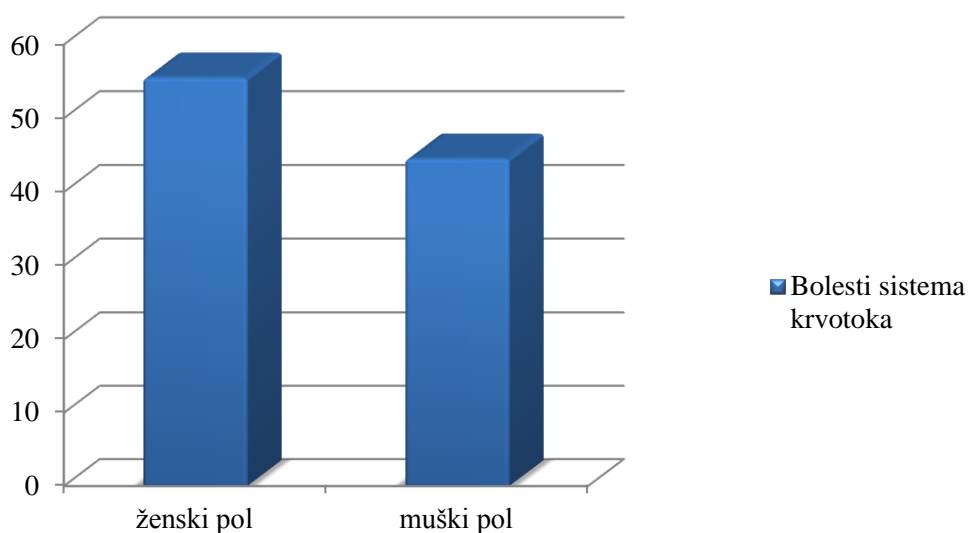
- Što se tiče polne strukture mortaliteta, uočava se nešto veći procenat umiranja ženske populacije 50,7%, a muške populacije 49,3%.

Grafikon br. 3 : Odnos polova među umrlima

- U strukturi mortaliteta od bolesti sistema krvotoka, kao najčešćeg uzroka smrtnosti u 2012.godini, ženska populacija je zastupljena sa 55,5%, a muška populacija sa 44,5%.

Grafikon br. 4 : Odnos polova među umrlima od bolesti sistema krvotoka

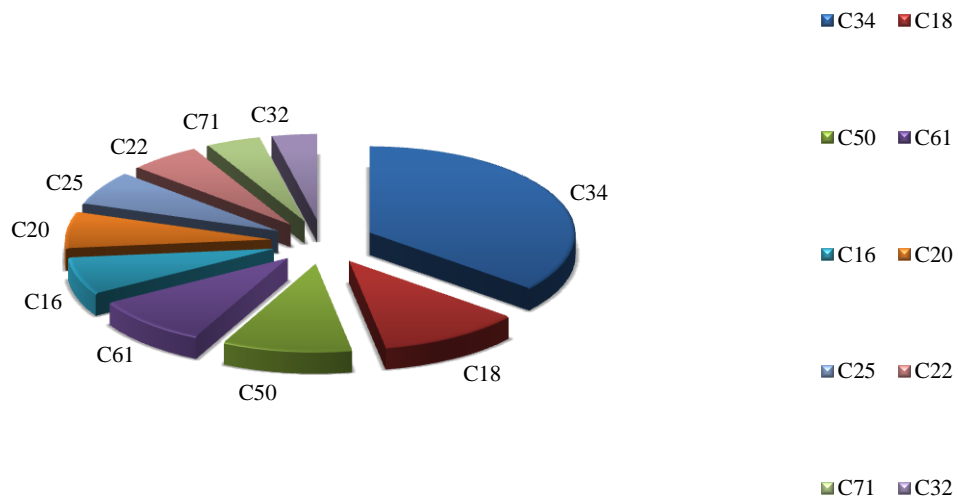

- Analizirajući mortalitet od malignih oboljenja, kao drugog po učestalosti uzročnika umiranja, zaključuje se da se tokom 2012.godine najviše umiralo od zloćudnih tumora pluća i dušnika, zatim debelog creva, dojke, prostate i želuca. (tabela br.8).

Tabela br. 8 : Najčešća maligna oboljenja kao uzroci mortaliteta

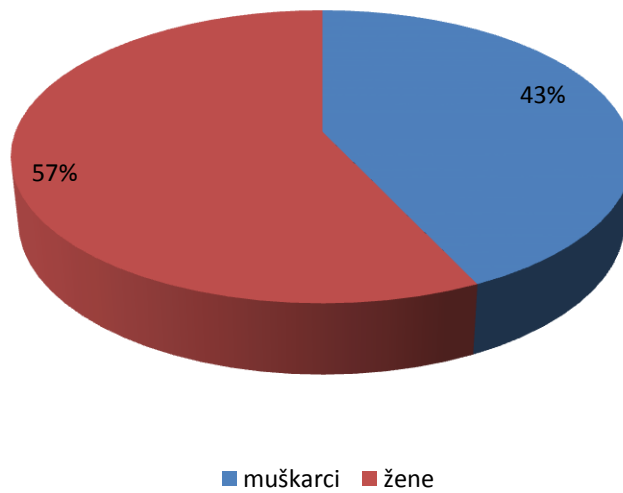
Šifra oboljenja	broj umrlih	procenat
C34 (pluća i dušnika)	192	24,68%
C18 (debelo crevo)	60	7,71%
C50 (dojke)	54	6,94%
C61 (kestenjače)-prostate	49	6,30%
C16 (želuca)	37	4,76%
C20 (zadnje crevo)	36	4,63%
C25 (pankreas)	34	4,37%
C22 (jetre)	30	3,86%
C71 (mozga)	23	2,96%
C32 (grkljana)	19	2,44%
C56 (jajnika)	18	2,31%

Grafikon br. 5 : Najčešća maligna oboljenja

- U strukturi mortaliteta od malignih oboljenja osobe muškog pola zastupljene su sa 57% učestalosti. Ženski pol je zastupljen u procentu od 43%.

Grafikon br. 6 : Odnos polova umrlih od malignih oboljenja

Najveći socijalno medicinski značaj imaju **masovne nezarazne bolesti (MNB)**, kako u strukturi mortaliteta (umiranja) tako i u strukturi morbiditeta (razboljevanja). Masovne nezarazne bolesti, kao što su : kardiovaskularne, maligne, dijabetes, mentalni poremećaji, hronična plućna oboljenja i drugo, već dugo predstavljaju vodeće uzroke smrtnosti i morbiditeta ne samo u razvijenim zemljama nego i u zemljama u razvoju. Masovne nezarazne bolesti su univerzalna oboljenja. Njihova opšta karakteristika je rani početak, dug i progredijentan tok, oštećenja organizma koja se mogu reperkutovati smanjenjem opšte i profesionalne sposobnosti. Radi se o širokoj lepezi bolesti koje pokazuju visoku frekvencu i dinamiku rasta. Prisutnija su u starijim dobnim grupama, ali to ne znači da se može staviti znak jednakosti između ovih bolesti i starenja. Niti su one isključivo bolesti starih osoba, niti su stare osobe isključivo hronični bolesnici. Podaci rutinske statistike i istraživanja stanovništva ukazuju da se talas epidemije ovih bolesti sve više pomera ka radno aktivnom stanovništvu gde kao takve čine najznačajnije uzroke obolevanja, odsustvovanja sa posla, invaliditeta i preranog umiranja.

Morbiditet ili oboljevanje spada u najvažnije indikatore zdravstvenog stanja stanovništva, jer daje uvid u razbolevanje i onesposobljenost stanovništva. Morbiditet se iskazuje stopama, i to: opšta stopa mortaliteta, specifična stopa, incidenca, prevalenca, trajanje obolevanja kao i pokazatelji rizika obolevanja. Rutinska zdravstvena statistika obezbeđuje informacije o raširenosti pojedinih oboljenja, ali samo u delu stanovništva koji je koristio zdravstvenu zaštitu. To je takozvani registrovani morbiditet koji se može podeliti na vanbolnički i bolnički.

Vanbolnički morbiditet

Osnovne karakteristike vanbolničkog morbiditeta biće prikazane kroz registrovana oboljenja u službama primarne zdravstvene zaštite i to službe za zdravstvenu zaštitu dece, školske dece i omladine, službe opšte medicine i službe medicine rada, a sve to iz izveštaja o radu navedenih službi.

Veliki značaj imaju pokazatelji registrovanog **morbiditeta** - razboljevanja. Ukupan morbiditet tokom 2012.godine u službi opšte medicine je 314.142, a u službi medicine rada on iznosi 46.248.

Služba opšte medicine i medicine rada

U strukturi morbiditeta stanovništva, starijeg od 19 godina, u službi **opšte medicine**, gde po pravilu i najveći broj korisnika zdravstvene zaštite ostvaruje kontakt sa zdravstvenom službom, vodeće-prvo mesto imaju bolesti sistema za disanje sa 16,8% učešća (18,4% u 2011), potom slede bolesti kardiovaskularnog sistema sa 14,4 % (15,3% učešća u 2011.) i bolesti koštano mišićnog sistema sa 9,5% (10,5% učešća u 2011.). Dat je i prikaz najčešćih oboljenja u Službi **medicine rada** (tabela br.9). U toj službi najveći broj obolelih je od bolesti sistema za disanje (16%), zatim od bolesti krvnih sudova (14%) i na trećem mestu su bolesti koštanog sistema i vezivnog tkiva sa 8%.

Tabela br. 9: Najčešće bolesti tokom 2012.godine

Najčešće bolesti	Opšta medicina		Medicina rada	
	Broj	%	Broj	%
Bolesti sistema za disanje J00-J99	52974	16,8	7378	16
Bolesti sistema krvotoka	45204	14,4	6392	14
Bolesti koštanog sistema i vezivnog tkiva M00-M99	29764	9,5	3673	8
Ostale	186200	59,3	28805	62
Ukupan morbiditet	314142	100	46248	100

U službi **opšte medicine, kardiovaskularne bolesti** su grupa oboljenja koja u ukupnom morbiditetu uzimaju učešće 14,3%, od toga značajnu učestalost zauzimaju arterijska hipertenzija i ishemijske bolesti. U službi **medicine rada, KVB** zauzimaju učešće sa 13,9%, od toga arterijska hipertenzija 10,1%, a ishemijske bolesti srca sa 1%. Tabela br. 10.

Tabela br. 10 : Najčešće bolesti KVB u 2012.godini

Kardiovaskularne bolesti	Opšta medicina		Medicina rada	
	Broj	%	Broj	%
KVB svega	45204	14,3	6392	13,9
Hipertensio arterialis essentialis	28818	9,17	4616	10,07
Druge bolesti srca	2529	0,8	164	0,3
Druge ishemijske bolesti	2614	0,83	325	0,7
Ostale	268938	85,6	39856	86
Ukupan morbiditet	314142	100	46248	100

Što se tiče **bolesti digestivnog sistema**, u ukupnom morbiditetu uzimaju učešće sa 5,3%. Analizirajući zdravstveno stanje tokom 2012. uočeno je da su najviše zastupljene bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva K20-K23 (zapaljenje jednjaka, grizlica jednjaka i druga oboljenja), K28 (želudačno-crevna grizlica), K30-K31 (poremećeno varenje, bolesti želuca i dvanaestopalačnog creva), zatim K29 (gastritis i duodenitis), kao i druge bolesti creva i potrbušnice. Tabela br.11.

Tabela br. 11. : Najčešće bolesti iz grupe bolesti sistema za varenje u 2012.god.

Bolesti sistema za varenje K00-K93	Opšta medicina	
	broj obolelih	procenat (%)
Bolesti sistema za varenje- svega	16725	5,3
Druge bolesti jednjaka, želuca i dvanaestopalačnog creva K20-K23, K28, K30-K31	4823	1,5
Gastritis et duodenitis K29	3042	1
Druge bolesti creva i potrbušnice K52-K55, K58-K67	2613	0,8
Ostale	297417	94,6
Ukupan morbiditet	314142	100

Analizom zdravstvenog stanja odraslog stanovništva po službama **opšte medicine i medicine rada**, uočeno je da su **najređe bolesti** tokom 2012. godine bile stanja u porođajnom periodu, stanja vezana za trudnoću, rađanje i babinje, kao i urođene nakaznosti i deformacije (tabela br.12).

Tabela br 12: Najređe bolesti tokom 2012.godine

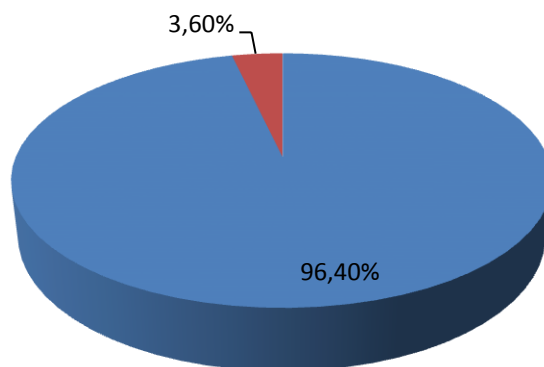
Najređe bolesti	Opšta medicina		Medicina rada	
	broj	procenat	broj	procenat
Stanja u porođajnom periodu P00-P96	2	0,00006		
Trudnoća, rađanje i babinje O00-O99	101	0,03	3	0,006
Urođene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti Q00-Q99	120	0,03	19	0,04
Ostale	313919	99,9	46226	99,9
Ukupan morbiditet	314142	100	46248	100

U ukupnom morbiditetu, u opštoj medicini, **mentalna oboljenja** uzimaju učešće sa 3,6% ili 11.246 obolelih slučajeva. Najčešća oboljenja iz ove grupe bolesti u 2012.godini su: Poremećaji raspoloženja-afektivni poremećaj F30-F39, zatim neurotski, stresogeni i somatiformni poremećaji F40-F48, kao i drugi duševni poremećaji ponašanja F-04-F09, F50-F69, F80-F99. Kada je u pitanju medicina rada, najzastupljenija oboljenja iz ove grupe bolesti su neurotski, stresogeni i somatiformni poremećaji (1,7%) (tabela br.13 i grafikon br.7).

Tabela br. 13: Mentalna oboljenja u 2012. godini

Mentalna oboljenja	Opšta medicina		Medicina rada	
	broj	procenat	broj	procenat
Mentalna oboljenja svega	11246	3,6	1874	4
Poremećaj raspoloženja-afektivni poremećaj F30 - F39	3069	1	612	1,3
Neurotski, stresogeni i somatiformni poremećaji F40-F48	5074	1,6	800	1,7
Drugi duševni poremećaji ponašanja F04-F09, F50-F69, F80-F99	1154	0,36	105	0,2
Ostale	302896	96,4	44374	96
Ukupan morbiditet	314142	100	46248	100

Grafikon br. 7 : Učešće mentalnih oboljenja u ukupnom morbiditetu

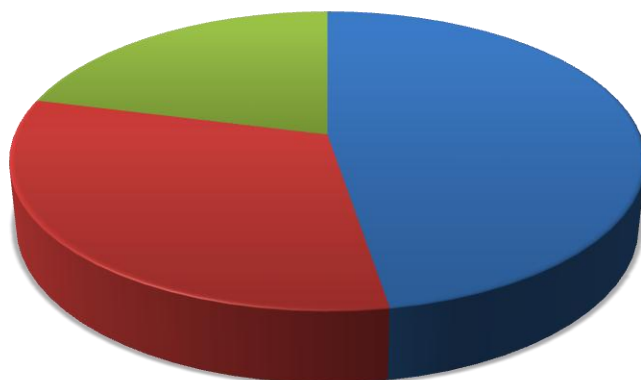
■ ostala oboljenja ■ mentalna obojenja

Maligna oboljenja u ukupnom morbiditetu u 2012. godini na teritoriji Sremskog okruga, kada je u pitanju opšta medicina, učestvuju sa 0,6%. Najčešći maligniteti na našoj teritoriji su: malignitet dojke, malignitet bronha i pluća i malignitet debelog creva. Analizom maligniteta u službi medicine rada uočava se broj obolelih od 344 ili 0,8% učešća u ukupnom morbiditetu u ovoj službi. Tabela br.14.

Tabela br. 14: Najčešći maligniteti u 2012.

Maligna oboljenja	Opšta medicina		Medicina rada	
	broj	procenat	broj	Procenat
Maligniteti - svega	2038	0,6	344	0,8
Neoplazma mammae	353	0,1	97	0,2
Neoplazma traheae, bronchi et pulmonis	259	0,08	37	0,08
Neoplazma malignum coli	121	0,03	20	0,04
Ostale	311371	99,1	45750	98,9
Ukupan morbiditet	314142	100	46248	100

Grafikon br. 8 : Struktura malignih oboljenja u 2012. godini

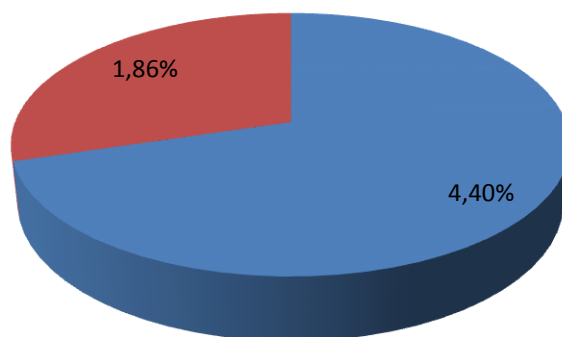
■ malignitet dojke   ■ malignitet pluća i bronha   ■ malignitet debelog creva

U strukturi ukupnog morbiditeta (314.142), **endokrine bolesti** uzimaju učešće sa 4,4% (13.722), od čega je diabetes mellitus zastupljen najviše i to sa 1,86% ili 5.856 slučajeva. Tabela br. 15.

Tabela br.15: Endokrine bolesti tokom 2012.godine

Endokrine bolesti	Opšta medicina		Medicina rada	
	broj	procenat	broj	procenat
E grupa ukupno	13722	4,4	1590	3,43
Diabetes mellitus	5856	1,86	493	1,06
Ostale	300420	95,6	44658	96,5
Ukupan morbiditet	314142	100	46248	100

Grafikon br. 9 : Diabetes mellitus u strukturi endokrinih oboljenja

■ endokrinih oboljenja ■ diabetes mellitus

Služba za predškolsku i školsku decu

U službi za zdravstvenu zaštitu školske dece ukupno registrovani morbiditet u 2012.godini za Sremski okrug je 100.976. Najveći udeo u ukupnom morbiditetu ove službe, imaju bolesti sistema za disanje (34.721) ili 34,3%, zatim slede grupa bolesti pod nazivom Faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (22.009) ii 21,8% i sa 9,8% (9.933) učešće imaju zarazne bolesti i parazitarne bolesti.

Tabela br 16. Najčešće bolesti tokom 2012.godine

Najčešće bolesti	Školski dispanzer	
	Broj	%
Bolesti sistema za disanje J00-J99	34.721	34.3
Faktori koji utiču na zdr.stanje i kontakt sa zdr.sluzbom Z00-Z99	22.009	21.8
Zarazne bolesti i parazitarne bolesti A00-A99	9.933	9.8
Ostale	34.313	34
Ukupan morbiditet	100.976	100

Kada posmatramo službu za **predškolsku decu**, ukupno registrovani morbiditet za 2012.godinu Sremskog okruga je 127.658. Najčešće bolesti, i prve na lestvici u ovoj službi su bolesti sistema za disanje 41,8% , zatim grupa bolesti pod nazivom simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi sa 22% i na trećem mestu su faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (6,35%). Tabela br.17.

Tabela br. 17 .Najčešće bolesti tokom 2012.godine

Najčešće bolesti	Dečiji dispanzer	
	Broj	%
Bolesti sistema za disanje J00-J99	53.473	41.8
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	28.085	22.0
Faktori koji utiču na zdr.stanje i kontakt sa zdr.sluzbom Z00-Z99	8.113	6.35
Ostale	37.987	29.7
Ukupan morbiditet	127.658	100

U službi za zdravstvenu zaštitu **školske dece**, najređe bolesti tokom 2012.godine bile su urođene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti, zatim stanja u porođajnom periodu i na trećem mestu trudnoća, rađanje i babinje. Tabela br.18.

Tabela br. 18 Najređe bolesti tokom 2012.godine

Najređe bolesti	Školski dispanzer	
	Broj	%
Urođne nakaznosti, deformacije i hromozomske aberacije Q00-Q99	212	0.2
Stanja u porođajnom periodu P00-P96	8	0.007
Trudnoća, rađanje i babinje O00-O99	3	0.002
Ostale	100753	99.7
Ukupan morbiditet	100976	100

Kada se posmatra služba za zdravstvenu zaštitu **predškolske dece**, najređe bolesti u 2012.godini za teritoriju Sremskog okruga su : bolesti nervnog sistema, tumori i bolesti krvotoka. Tabela br.19.

Tabela br. 19. Najređe bolesti tokom 2012.godine

Najređe bolesti	Dečiji dispanzer	
	Broj	%
Bolesti nervnog sistema G00-G99	278	0.21
Tumori	115	0.09
Bolesti krvotoka I00-I99	95	0.07
Ostale	127.170	99.61
Ukupan morbiditet	127.658	100

Posmatrajući **rad polivalentnih službi** domova zdravlja Sremskog okruga za 2012. godinu, i analizirajući, može se reći da je ukupan broj poseta ove službe kategoriji žena bio 17.120, odojčadima-prve posete 15.283, a ostaloj deci prve posete prema starosti su 4.946. Posete ženama bile su najviše u domu zdravlja na teritoriji opštine Stara Pazova (4.929), a najmanje u Pećinačkoj opštini (912). Odojčadi su najviše bili posećeni u domu zdravlja Sremska Mitrovica (4.566), a najmanje u domu zdravlja u Šidu (722 posete). Tabela br.20.

Tabela br. 20

Polivalentna patronažna služba-posete po opštinama u 2012.godini

Opština	Ženama					Odojčadi								Ostaloj deci				
	UKUPN O	TRUDNIC E	PORODILJ E I BABINJAR E	POSLE PREKIDA TRUDNOĆ E	OSTALI M ŽENAM A	UKUPN O	Prve posete prema starosti						UKUPN O	Prve posete preme starosti				
							SVEG A	DO 6 DAN A	7-14 DAN A	15-19 DAN A	1-2 MES .	3-5 MES .		6-11 MES .	SVEG A	1-2 GO D	3-5 GO D	6 I VIS E GO D
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
UKUPN O	17.120	1786	11887	44	3403	15.283	10115	3048	3358	504	908	1217	1080	4.946	4333	1710	1374	1249
INDJIJA	2.173	198	1975	-	-	2.431	668	307	46	2	62	136	115	327	138	138	-	-
PEĆINCI	912	123	789	-	-	1.347	749	168	168	68	3	163	179	500	500	272	228	-
RUMA	2.967	120	2050	5	792	2.126	660	318	16	3	98	97	128	997	990	276	258	456
S. MITROVICA	4.204	634	3186	15	369	4.566	4566	1293	1821	179	457	524	292	1.088	1088	511	507	70
S.PAZOVA	4.929	695	3122	24	1088	4.041	2700	653	1008	249	247	238	305	1.488	1071	428	314	329
ŠID	1.935	16	765	-	1154	772	772	309	299	3	41	59	61	546	546	85	67	394

Služba stomatološke zdravstvene zaštite

Rad stomatološke službe (**dečija i preventivna stomatologija**) po godinama prikazan je u tabeli br.21. Ukupan broj poseta u 2012.godini bio je 16.483, što je 2 puta više nego u 2005.godini. Od toga je 7.689 prvih poseta, što je takođe mnogo više nego u 2005.godini.

Tabela br. 21 Korišćenje stomatološke zdravstvene zaštite - dečija i preventivna stomatologija

Godine	Posete ukupno	Od toga prve	Izvršeni radovi bez lečenja	Izvršeni radovi sa lečenjem	Izvađeni zubi	Ostale intervencije
2005.	7.783	4.689	2.019	676	1.844	3.766
2006.	8.147	4.873	1.914	1.058	1.644	4.121
2007.	10.141	4.451	2.146	1.336	1.489	7.631
2008.	10.878	5.029	2.587	1.100	1.606	6.577
2009.	12.729	5.142	3.678	1.198	1.897	7.119
2010.	13.878	5.989	3.995	1.207	2.050	7.008
2011.	14.926	5.470	4.400	1.180	2.024	6.568
2012.	16.483	7.689	4.300	1.039	2.404	4.969

Posmatrajući rad **školske i preventivne stomatologije**, uočava se da je ukupan broj poseta u 2012.godini za teritoriju Sremskog okruga, 103.218, od toga je 37.142 prvih poseta, što je veći broj u odnosu na 2005.godinu. Sve to ukazuje na veću svest stanovništva o značaju stomatoloških pregleda. Tabela br.22.

Tabela br. 22 Korišćenje stomatološke zdravstvene zaštite - školska i preventivna stomatologija

Godine	Posete ukupno	Od toga prve	Izvršeni radovi bez lečenja	Izvršeni radovi sa lečenjem	Izvađeni zubi	Ostale intervencije
2005.god.	75.852	29.655	17.845	9.159	13.573	21.225
2006.god.	82.766	33.126	18.294	8.114	13.449	27.311
2007.god.	90.158	26.791	19.923	6.347	12.181	26.263
2008.god.	108.736	33.230	20.448	7.872	14.493	38.644
2009.god.	98.506	29.267	21.217	5.940	13.001	23.759
2010.god.	104.513	26.801	25.355	7.513	13.374	22.987
2011.god.	93.039	22.699	22.135	6.063	14.147	18.065
2012.god.	103.218	37.142	36.412	20.671	6.077	11.939

Tabela br. 23 Stomatološki morbiditet školske dece u Sremu za 2012.godinu

Ukupan morbiditet u službi za stomatološku zaštitu školske dec u 2012.godini je 93.948 oralnih oboljenja, od čega je kariesa 20.629 (22%), a druge bolesti zuba i potpornih tkiva su zastupljene sa 73,2% ili 68.774 oboljenja.

Oboljenja	2012	
	broj	%
Caries dentium	20.629	21.9
Druge bolesti zuba i potpornih struktura	68.774	73.2
Druge bol.usne duplje,plj.žlezda i vilica	4.545	4.83
Ukupan morbiditet	93.948	100

Tabela br. 24 Stomatološki morbiditet predškolske dece u Sremu za period 2012.

Kada posmatramo ukupna morbiditet u službi stomatološke zdravstvene zaštite predškolske dec u 2012.godini, on iznosi 15.549. Od toga je najviše oboljenja-druge bolesti zuba i potprnih sturktura sa 10.971 oboljenjem ili 70.5%, zatim ide caries sa 27,04% ili 4.205 oboljenja i druge bolesti usne duplje, pljuvačnih žlezda i vilica sa 373 oboljenja ili 2.39%.

	2012	
	broj	%
Druge bolesti zuba i potpornih struktura	10.971	70.5
Caries dentium	4.205	27.04
Druge bol.usne duplje,plj.žlezda i vilica	373	2.39
Ukupan morbiditet	15.549	100

Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U 2012.godini, na teritoriji Sremskog okruga, ukupan broj sistematskih pregleda bio je 20.245. Broj kontrolnih pregleda je 15.500. Ukupan broj poseta u ginekološkim ordinacijama za 2012.godinu Sremskog okruga je 91.147, od toga prvih poseta je 31.311. Tabela br.25

Tabela br. 25 Posete u dispanzerima za žene- Sremski okrug za 2012 god.

Sremski okrug	Sistematski pregledi	Kontrolni pregledi	POSETE							Ostalih med. radnika
			u ginekološkoj ordinaciji kod :							
			lekara							
			Ukupno	prve posete prema starosti						
Svega	Od 19 god.	20-29		30-39	40-49	50 i više god.				
ukupno	20.245	15.500	91.147	31311	1.671	7223	7.998	6.850	7.569	110.506

Ukupan broj poseta Savetovalištu za planiranje porodice za 2012.godinu je 6.525, od čega je 2.236 prvih poseta, koje su u tabeli broj 26 prikazane po starosnim grupama.

Tabela br. 26 Posete savetovalištu za planiranje porodice:

Sremski okrug	POSETE					
	ukupno	Od toga prve prema starosti				
		svega	do 19god.	20-29	30-39	40 i više
	1	2	3	4	5	6
Ukupno	6525	2236	450	970	611	205

U ovoj službi - **zdravstvene zaštite žena**, registrovani morbiditet za 2012.godinu za teritoriju Sremskog okruga je 55.682, a prve dve vodeće grupe bolesti su faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom (59%) i bolesti mokraćno polnog sistema (31%). Na trećem mestu su trudnoća, rađanje i babinje (4,7%). Posebno mesto imaju tumori sa 3,1% u strukturi morbiditeta. Tabela br.27.

Tabela br. 27 Morbiditet dispanzera za žene za 2012 god.

Bolesti	Dispanzer za žene	
	Broj	%
Tumori C00-D48	1.742	3.1
Bolesti mokraćnog-polnog sistema N00-N99	17.121	30.7
Trudnoća, rađanje i babinje O00-O99	2.633	4.7
Faktori koji utiču na zdr.stanje i kontakt sa zdr.sluzbom Z00-Z99	32.898	59
Ostale	1.288	2.3
Ukupan morbiditet	55.682	100

Organizacija i rad zdravstvene službe u Sremskom okrugu

Na teritoriji Sremskog okruga zdravstvenu zaštitu stanovništva obezbeđuje 11 zdravstvenih ustanova primarnog i sekundarnog nivoa (nisu uključene privatne zdravstvene ustanove) i Zavod za javno zdravlje kao ustanova na više nivoa. Na primarnom nivou to su 7 domova zdravlja i Apoteka Sremska Mitrovica, a na sekundranom nivou su tri bolnice, 1 opšta bolnica (Opšta bolnica Sremska Mitrovica) i 2 specijalne bolnice (Specijalne bolnica „dr Borivoje Gnjatić“- Stari Slankamen i Specijalna bolnica „Termal“Vrdnik). U okviru jednog Doma zdravlja (Dz Ruma) nalazi se i stacionar. Zdravstenu delatnost, obavlja i Zavod za javno zdravlje Sremska Mitrovica, kao regionalna ustanova Sremskog okruga.

Korišćenje vanbolničke zdravstvene zaštite

U analizi korišćenja vanbolničke zdravstvene zaštite odabrani parametri za evaluaciju i procenjivanje su u odnosu na dobijene podatke zdravstvenih ustanova (broj poseta i kadrovi) i prema normativima Pravilnika o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti u zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe.

Služba opšte medicine

U službama opšte medicine na teritoriji Sremskog okruga u 2012.godini, zaposleno je ukupno 367 radnika, od čega 152 doktora, 207 medicinskih sestara-tehničara sa srednjom stručnom spremom i 8 sa višom stručnom spremom, čime je postignuta zadovoljavajuća pokrivenost stanovništva od jednog lekara na prosečno 2109 stanovnika (normativ je jedan lekar na 1600 stanovnika). Kada posmatramo posete kod lekara u ovoj službi za 2012. godinu na teritoriji Srema, ukupan broj je 1.111.012, što na godišnjem nivou po lekaru iznosi 7.109. Svaki lekar u službi je imao prosečno 33 posete na dan (normativ – 36 poseta dnevno). Prosečan broj poseta po stanovniku je bio 3,5.

Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (procena stanovništva na da 30.6.2011.) broj dece uzrats ado 6 godina je 17.036. U domovima zdravlja pri dispanzerima za predškolsku decu na teritoriji Sremskog okruga, u 2012.godini zaposleno je ukupno 26 doktora medicine (24 su specijalisti, 2 na specijalizaciji), 35 medicinska sestra-tehničar sa srednjom stručnom spremom i 7 sa višom stručnom spremom, čime je u Sremu postignuta zadovoljavajuća pokrivenost od jednog lekara na 655 dece (normativ jedan lekar na 850 dece predškolskog uzrasta). Kada se analiziraju posete u ovoj službi za 2012.godinu za teritoriju Srema, ukupan broj poseta kod lekara u ordinaciji je 145.913, što po lekaru iznosi 5.612. Prosečan broj poseta po lekaru, dnevno je 25,3 (normativ je 30 poseta na dan).

Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece

Prema podacima Reublučkog zavoda za statistiku (procena na dan 30.6.2011.godina) broj školske dece je 48.847. Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece na teritoriji Sremskog okruga, za posmatranu godinu, ima zaposleno ukupno 35 lekara (od toga 17 specijalista pedijatrije, 13 su doktori medicine i 5 je na specijalizaciji), 42 zdravstvena radnika sa srednjom stručnom spremom i 2 zdravstvena radnika sa višom stručnom spremom, čime je postignuta zadovoljavajuća pokrivenost od jednog lekara na prosečno 1.395 dece školskog uzrasta. Prosečan broj poseta po lekaru za ovu službu/Sremski okrug iznosi 3.863, a dnevno po lekaru prosečan broj poseta je 18, što je manje od normativa.

Služba za zdravstvenu zaštitu žena

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (procena na dan 30.06.2011.) broj žena od 15 i više godina je 139.522 žene. U ovim službama domova zdravlja Sremskog okruga, u 2012.godini zaposleno je 23 lekara (od toga 21 specijalista ginekologije), 26 medicinskih radnika sa srednjom stručnom spremom i 2 sa višom stručnom spremom, čime je postignuta pokrivenost od jednog ginekologa na 6.066 žena starijih od 15 i više godina (normativ je 1 ginekolog na 6.500 žena). Ukupan broj poseta je 91.147, što prosečno po lekaru ginekologu iznosi 3.962. Prosečan broj poseta po lekaru na dan iznosi 18.

Bolnička zdravstvena zaštita

Sekundarni nivo zdravstvene zaštite u Sremskom okrugu, obavlja se u tri zdravstvene ustanove i to: jedna opšta bolnica i dve specijalne bolnice (**Opšta bolnica Sremska Mitrovica, Specijalna bolnica „Termal-Vrdnik“ i Specijalna bolnica „dr Borivoje Gnjatić“-Stari Slankamen.**

Na nivou Sremskog okruga u ove tri ustanove ima ukupno 878 bolesničkih postelja. Prosečna zauzetost postelja je na nivou opšte bolnice 45,6%, a na nivou obe specijalne bolnice je 32 dana. Po bolnicama pojedinačno je :

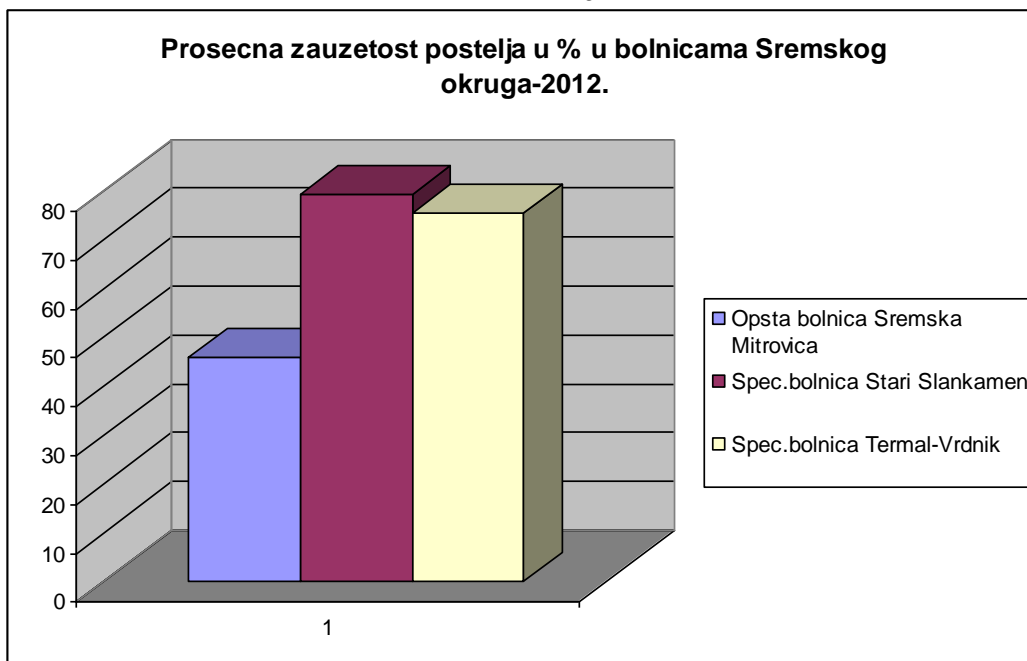
Opšta bolnica Sremska Mitrovica je regionalna opšta bolnica za Sremski okrug. Opšta bolnica Sremska Mitrovica ima ukupno 513 postelja, od čega je 488 su postelje standardne nege, a 25 intenzivne nege. Ukupan broj hospitalizovanih lica u 2012.godini u ovoj ustanovi bio je 17.999, broj dana hospitalizacije 85.338. Prosečna dužina lečenja je 4.74 dana, a prosečna zauzetost postelja je 45.6%.

U Specijalnoj bolnici „Termal-Vrdnik“, ukupan broj postelja je 70. Ukupan broj hospitalizovanih lica je 694, a ukupan broj dana hospitalizacije je 19.180. Prosečna dužina lečenja u ovoj ustanovi za 2012.godinu je 27,63 dana, a prosečna zauzetost postelja je 75,06%.

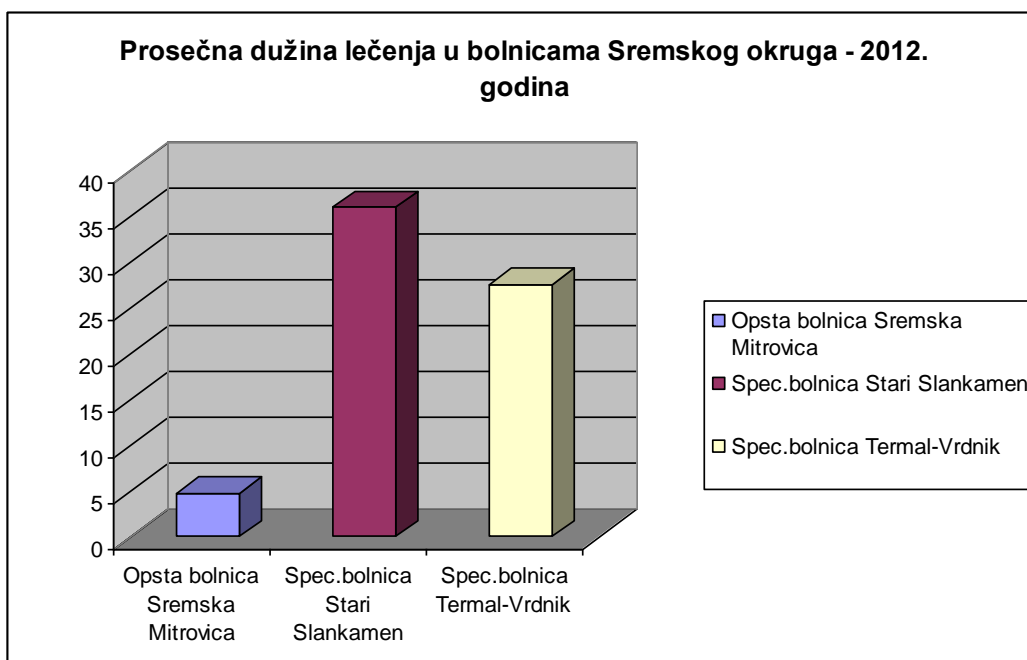
U Specijalnoj bolnici Stari Slankamen ima ukupno 295 bolesničkih postelja. Ukupan broj hospitalizovanih lica je 2.364, a ukupan broj dana hospitalizacije 85.302. Prosečna dužina lečenja u ovoj specijalnoj za 2012.godinu je 36,08 dana, a prosečna zauzetost postelja je 79,2%.

Korišćenje bolničke zdravstvene zaštite prikazani su i grafikonima br.10 i br.11.

Grafikon broj 10.

Grafikon broj 11.

ZAKLJUČCI:

1. Demografske karakteristike- uočava se pad broja stanovnika, u odnosu na popisnu 2002.godinu.
2. Stopa nataliteta je niska, a stopa mortaliteta je visoka. Kao posledica većeg broja umrlih od rođenih dolazi do negativnog prirodnog priraštaja.
3. Izraženo je starenje stanovnika, a na to ukazuje i procentualno učešće osoba starih 65 i više godina u ukupnom broju stanovništvu, što utiče i na zdravstvenu sliku stanovništva.
4. Jedan od najznačajnijih pokazatelja zdravlja stanovništva je smrtnost-mortalitet. Vodeći uzroci smrtnosti odraslog stanovništva u 2012.godini su: na prvom mestu bolesti krvotoka (kardiomiopatije, infarkt mozga, hipertenzija), zatim maligne bolesti-tumori (tumor dušnika i pluća, debelo crevo, tumor dojke, i prostate), a na trećem mestu simptomi, znaci i patološko klinički i laboratorijski nalazi. Najređi uzroci su bolesti mišićno koštanog sistema i vezivnog tkiva, i urođene nakaznosti, deformacije. Ove bolesti imaju zajedničke faktore rizika – pušenje, fizička neaktivnost, nepravilna ishrana i dr.
5. Procena obima i struktura oboljevanja stanovništva je značajan pokazatelj socio-medicinskog aspekta bolesti i opterećenja zdravstvene službe. U najznačajnije uzroke vanbolničkog morbiditeta spadaju masovne nezarazne bolesti (MNB) i to: bolesti sistema za disanje, kardiovaskularne bolesti), a kod radno aktivnog stanovništva i bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva.U vanbolničkom morbiditetu dece predškolskog i školskog uzrasta vodeća grupa bolesti su bolesti sistema za disanje, a u morbiditetu žena posebno mesto zauzimaju pored faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, i bolesti mokraćno polnog sistema, ali i tumori.

PRIORITETI ZA UNAPREĐENJE ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA

1. Nepovoljno demografsko kretanje stanovništva zahteva definisanje i sprovođenje mera i aktivnosti u cilju povećanja nataliteta.
2. U vodeće uzroke obolevanja i umiranja spadaju masovne nezarazne bolesti (MNB). Najznačajniji faktori koji doprinose nastanku ovih oboljenja su rizična ponašanja (nepravilna ishrana i sa njom povezana gojaznost, povišene masnoće u krvi, povišen šećer u krvi, smanjena fizička aktivnost, pušenje, zloupotreba alkohola...) a koja se mogu staviti pod kontrolu intenziviranjem promotivno-preventivnih mera i aktivnosti. Takođe se moraju naznačiti jasni zadaci za sprovođenje strategija sa naglaskom na multisektorsku saradnju.
3. Uspostavljeni su registri za akutni koronarni sindrom, šećernu bolest i maligne bolesti. Da bi se dobro procenio broj obolelih i umrlih na bazi ovih podataka i registara potrebna je bolja i kvalitetnija registracija obolelih od ovih bolesti i eventualno uvođenje registara za ostale hronične nezarazne bolesti.
4. Strategije i programe promocije zdravlja treba prilagoditi lokalnim potrebama i mogućnostima, vodeći računa o različitim društvenim, kulturnim i ekonomskim sistemima. Promocija zdravlja kroz multisektorsku saradnju pomaže razvoj i pojedinca i društva tako što obezbeđuje informacije, obrazovanje u oblasti zdravlja. Na taj način razvija svest kod celokupnog stanovništva o značaju usvajanja zdravih stilova života kao i veština važne za očuvanje i unapređenje zdravlja.
5. Promocija zdravlja nije zadatak samo zdravstvenog sektora i zdravstvenih radnika, oni imaju ulogu inicijatora, ali je potrebno uključivanje i svih drugih sektora (radne organizacije, lokalna zajednica, socijalna zaštita, nevladine organizacije, sredstva informisanja, sistem obrazovanja...)
6. Implementirati programe prevencije najučestalijih oboljenja, posebno kardiovaskularnih bolesti i malignih neoplazmi, kao vodećih uzroka smrti stanovništva.
7. Poboljšati kvalitet podataka mortalitetne statistike, edukacijom svih koji učestvuju u procesu šifriranja uzroka smrti, te poboljšati saradnju između institucija koje učestvuju u procesu prikupljanja i obrade ovih podataka.
8. Sprovoditi istraživanja vezana za riziko faktore koji su odgovorni za nastanak nezaraznih i zaraznih oboljenja, kao i ciljane populaciona anketna istraživanja za analizu zdravstvenog stanja stanovništva.
9. Stalno sprovođenje aktivnosti usmerene na unapređenju zdravstveno-informacionog sistema, kao osnova za unapređenje sistema monitoringa i evaluacije.
10. Saradnja i uključivanje medija mogu se iskoristiti za propagiranje zdravog načina života. Mediji podižu prag interesovanja javnosti, stvaraju klimu za menjanje mišljenja i služe kao podstrekači akcija. S toga treba sve više intenzivirati saradnju sa medijima.
11. Kada je u pitanju korišćenje zdravstvene zaštite, potrebno je povećati odaziv stanovništva na sistematske preglede kao značajne mere u otkrivanju bolesti i poremaćaja zdravlja svih dobnih grupa stanovništva i to: intenziviranjem preventivnog rada svih izabranih lekara, sprovođenjem različitih edukacija, predavanja, uključivanjem sredstava javnog informisanja...
12. Potrebno je unaprediti sve aktivnosti promocije zdravlja i zdravstvenog vaspitanja, razvijati svest o značaju zdravih stilova života, naročito kod vulnerabilnih kategorija stanovništva, obratiti pažnju kao i na zdravstvene probleme koji doprinose opterećenju stanovništva određenim bolestima. Sve aktivnosti potrebno je realizovati timskim radom, multisektorskom saradnjom i multidisciplinarnim pristupom.

